

تاریخچه استعمار انگلیس در بوشهر

۵ آذر ۱۳۹۴ ساعت ۱۹:۰۳

رئیس علی، در نامه های متعدد به شیخ محمدحسین برازجانی برای جهاد و قیام علیه قوای انگلستان کسب تکلیف می کند که سرانجام مرحوم شیخ صورتی از حکم جهادی که مراجع شیعه از نجف اشرف ارسال داشته بودند به ضمیمه حکم خود مبنی بر وجوب جهاد با کفار انگلیسی و جلوگیری از رخنه آن ها به بنادر جنوب ...

بوشهر از بنادر بزرگ و مهم ایران است که قریب به یک صد سال است، به عنوان مرکز بنادر جنوب کشور شناخته می شود. استان بوشهر با ۷۰۵ کیلومتر مرز آبی با خلیج همیشه فارس از شاه راه های اصلی محسوب می گردد. قبل از ورود دین اسلام به ایران، بندری به نام بوشهر اساساً وجود نداشته است و آبادی در دو فرسنگی سمت جنوب بوشهر در ساحل دریا بوده که آن جا را "ریشهر" می نامیده اند.

به قول مؤلفین "فارسنامه ناصری" و "گنج دانش"، بوشهر از زمان کریم خان زند رو به آبادی گذاشت و در زمان ناصرالدین شاه رو به عمران بیشتر گذاشت و از بنادر تجاری مهم محسوب شد. تا در سال ۱۲۷۳ ه. ق، که شهر هرات از طرف دولت ایران محاصره شد، انگلیسی ها که ترسیده بودند و برای انصراف ایران از تصرف هرات که کلید هندوستان شمرده می شد، سی فروند کشتی جنگی به خلیج فارس فرستادند و پس از جنگ با دلاورمردان تنگستان این بندر را تصرف کردند. (این درگیری بین باقرخان ضابط تنگستانی و پسر رشیدش احمدخان تنگستانی با چهارصد تفنگچی در قلعه ریشهر روی داد و احمدخان تنگستانی به همراه ۷۲ نفر شهید شدند.)

دومین هجوم قوای انگلستان به بوشهر در آغاز جنگ جهانی اول (۱۹۱۴) قوای روس از شمال و نیروهای انگلستان از جنوب، کشور ما را در معرض هجوم قرار دادند و کشتی های جنگی انگلستان در مقابل بوشهر لنگر انداختند و نیروهای اشغالگر در ۸ اوت ۱۹۱۵، برابر با ۱۷ مرداد ۱۲۹۴ (۲۶ رمضان ۱۳۳۳)، شهر بوشهر را به اشغال خود درآوردند. رئیس علی خان دلواری و شیخ حسین خان چاه کوتاهی و زایر خضرخان اهرمی سه نفر خوانین دلیر تنگستان از این وقایع آگاه شدند و تصمیم گرفتند که علیه دشمن قیام و در مقام دفاع از وطن برآیند.

رئیس علی، در نامه های متعدد به شیخ محمدحسین برازجانی برای جهاد و قیام علیه قوای انگلستان کسب تکلیف می کند که سرانجام مرحوم شیخ صورتی از حکم جهادی که مراجع شیعه از نجف اشرف ارسال داشته بودند به ضمیمه حکم خود مبنی بر وجوب جهاد با کفار انگلیسی و جلوگیری از رخنه آن ها به بنادر جنوب و دشتستان و تنگستان و لزوم همکاری خوانین این مناطق و بسیج مردم مسلمان برای رفتن به میدان جنگ صادر می کند و برای همه خوانین می فرستد.

رئیس علی دلواری همین که از حکم جهاد مرحوم شیخ محمد حسین برازجانی و دیگر مراجع دینی آگاهی می یابد، آماده نبرد با امپراطوری انگلستان می شود و مقدمات کار را در خانه حاج سید محمد رضای کازرونی فراهم می سازد. بعد از اشغال شهر بوشهر در ۲۶ رمضان ۱۳۳۳هـ.ق، نیروهای انگلیسی قصد تصرف ناحیه دلوار را می کنند. دلوار محلی بود که پیش از آن چندبار سربازان انگلیسی به آن جا تجاوز کرده، اما طعم تلخ شکست را در این ناحیه چشیده بودند. رئیس علی خان دلواری و شیخ حسین خان چاه کوتاهی و زایرخضرخان اهرمی از این وقایع آگاه و در مقام دفاع از وطن برمی آیند.

قیام دلیران تنگستان علیه اشغالگران آغاز می شود و نیروهای متجاوز انگلیسی که قریب به پنج هزار نفر بودند در دام دلیر مردان تنگستانی گرفتار می آیند و تعداد زیادی از متجاوزان انگلیسی در این حمله از بین می روند. قیام مردم تنگستان بر روی هم هفت سال طول می کشد و در این مدت دلیران تنگستانی دو هدف عمده را دنبال می کنند:

۱. پاسداری از بوشهر و دشتستان و تنگستان به عنوان منطقه سکونت خود.
۲. جلوگیری از حرکت قوای بیگانه به درون مرزهای ایران و دفاع از استقلال وطن.

رئیس علی دلواری که در حقیقت روح قیام شور انگیز مردم جنوب ایران به شمار می رفت و از حیث خصایص اخلاقی و نظامی بر سایرین تفوق داشت، قبل از این که زندگی را بدرود گوید، بارها مرگ خود را پیش بینی کرده بود تا این که سرانجام، در شب هجوم دشمن در ناحیه 'تنگک صفر' هنگام شبیخون به دشمن از پشت سر توسط غلامحسین تنگی در روز بیست و سوم شوال ۱۳۳۳ هـ.ق، به فیض شهادت نایل می آید. تاریخچه تجاوز به انگلیس در اینجا تمام نمی شود و این دولت خبیث خود را به مانند "موش" در همه جا رخنه کرده است .

